

Seksueel geweld, een schending van de privacy

2017-10-20, Radboud Universiteit

Prof. Wilma Duijst

Het medische eiland

- Geneeskunde en zorg zitten op een eiland
- Maar hoort daar niet
- Er is altijd een maatschappelijk context
- En dus een juridische context

Mensenrechten

- De driehoek
 - Recht op leven
 - Recht om niet onmenselijk behandeld te worden
 - Recht op privacy
- EVRM: Verantwoordelijkheid van de staat

Recht op leven

- Strafbaar stellen van (poging) doodslag/moord
- Onderzoeken als er een dode te betreuren is
 - Adequaat systeem van lijkschouw
 - En zeker voldoende onderzoek bij geweldsdelicten met (bijna) dodelijke afloop
 - Extra aandacht voor kwetsbaren
 - Meer dan kinderen alleen

Recht om niet onmenselijk behandeld te worden

- Mishandeling
- Seksueel misbruik
- Strafbaar stelling
 - Extra aandacht voor kwetsbaren
 - Mishandeling in gezin
 - Seksuele delicten tegen kinderen en wilsonbekwamen apart strafbaar gesteld
- Adequaat onderzoek
 - Extra aandacht voor kwetsbaren

Recht op privacy

- Recht op lichamelijke en seksuele integriteit
- Geheimhouding van medische gegevens
 - Ook onder medici en verpleegkundigen
- Recht op zelfbeschikking
 - De wil van de patiënt is leidend
 - Evt. vertegenwoordigd
 - De partner of de ouders
 - Maar dan nog de verplichting om op te treden als goed vertegenwoordiger

Geheimhouding

- T.o.v. iedereen
- Over wat de arts/vpk. in de uitoefening van het beroep te weten is gekomen
- Tenzij
 - Wettelijke regeling
 - Toestemming
 - Conflict van plichten

VERDRAG VAN DE RECHTEN VAN HET KIND

RECHT OP
EIGEN MEKING

Geen kinderdood
in de oorlog

RECHT OP
ONDEWIS

RECHT OP
ZORG EN LIEFDE

RECHT OP
BEHOEDING

RECHT OP
SPEL

RECHT OP
INFORMATIE

RECHT OP
KANSKLOOF

Geen kinderdood
in de gevangenis

VERSCHIL
IS GEELIK

RECHT OP
VERPOEGING

RECHT OP VOEDING,
KLEEDING EN WONEN

RECHT OP
EEN NAAM

Kinderrechten

- Kinderen moeten worden beschermd tegen mishandeling
- Tegen seksueel misbruik en seksuele uitbuiting
- Ouders zijn de primair aangewezenen om voor het kind te zorgen
- En verder
 - Belang van het kind, belang van het kind, belang van het kind

Een vermoeden van een seksueel delict en dan?

- Melding
 - Zorg voor zo goed mogelijk onderzoek
 - En voor zo veel mogelijk privacy
 - Die was al geschonden
- Dus zedenpolitie, FO, FA, evt. gespecialiseerde FA, opvang
- Toestemming van de juiste persoon
 - hoeft niet schriftelijk, maar is wel makkelijk

Wie is de juiste persoon?

- Voor volwassenen, die wilsbekwaam zijn
- Voor volwassenen die wilsonbekwaam zijn
- Kinderen
 - Jonger dan 12 jaar
 - 12-16 jaar
 - Ouder dan 16 jaar

Ouders in maten en soorten

- Gezagsdragend
 - Minstens 1 en max. 4?
 - Deel van het gezag bij gezinsvoogd?
- Stiefouders
- Grootouders

Uitwisseling van gegevens

- Met toestemming
 - Van diezelfde juiste persoon
 - Wat nou als de vertegenwoordiger de agressor is?
 - Handelen als goed vertegenwoordiger
 - Voor volwassenen: andere vertegenwoordiger?
 - Voor jonge kinderen: maatregel van kindbescherming tbv onderzoek

Welke gegevens worden uitgewisseld?

- Informatie over SOA onderzoek
 - Vergeet de nulmeting niet
 - Is een vnl. Strafrechtelijk belang
- Informatie over letsel
- Foto's ter beoordeling
 - Appen?
- Met schriftelijke toestemming
 - Toestemming in het dossier

Opslag van gegevens

- Maak de patiënt duidelijk waar de gegevens worden opgeslagen
 - Is de telefoon/de cloud de juiste plaats?
- Recht op vernietiging in de medische wereld
 - Niet in het strafrecht
- Gegevens te gebruiken voor de statistiek
 - anoniem

En als het seksueel geweld plaatsvindt binnen het gezin?

- Het beroepsgeheim geldt onverkort
- Volwassen mannen en vrouwen beslissen over zichzelf
- Geen melding zonder toestemming
- Uitzondering: levensgevaar
 - Conflict van plichten

En als het seksuele geweld plaatsvindt binnen het gezin?

- **Meldcode kindermishandeling**
 - Stap 1: In kaart brengen van signalen
 - Stap 2: Overleggen met een collega, VT en/of een deskundige op het gebied van letselduiding
 - Stap 3: Gesprek met de betrokkene(n)
 - Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.
 - Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden
- Vergeet de **verwijsindex** niet

Toekomst

- Melden niet helemaal meer een recht?
 - Verplichte melding van ernstige mishandeling

Strafrechtelijk onderzoek

- Beslag van voorwerpen is mogelijk
 - Kleding
- Medische onderzoek van de verdachte is mogelijk zonder toestemming
- Gedwongen bloedafname voor vaststellen infectieziekten bij de verdachte is mogelijk

Strafrechtelijk onderzoek

- Beslag van het medisch dossier is i.p. niet mogelijk
 - Tenzij het seksuele geweld tot de dood heeft geleid
 - Tenzij seksuele kindermishandeling bij een kind
- Hoe gaat dan dan?
 - Vordering OvJ of RC
 - Gesloten envelop
 - Bezwaar mogelijk

Hoe houden we de balans tussen de belangen?

- Mensenrechten
- Het zwaarste mensenrecht moet het zwaarst wegen
- Informeren en uitleggen moet altijd
 - Wat u ook beslist